

ABDURRAHMAN GUBÂRÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

İsmet Parmaksızoğlu

Hayatı. Gubârî XVI. asırda yaşamış nakşibendî şeyhlerinden olup bu asrın şâir ve hattatlarından, asıl ismi Abdurrahman ve babasının adı Abdullah'tır. Akşehirde doğan¹ ve ilk tahsil yıllarını burada geçiren Gubârî bilâhîre İstanbul'a gelerek zamanın meşhur müderrisleri olan Ali ve Müslim çelebilerden² ders görmüş diğer taraftan sülüs ve nesih yazılarını Şeyh Hamdullah zâde Mustafa dede'den³ meşk etmiş fakat bilhassa Gubar nev'i üzerinde çalışarak bu yazı nev'inde gösterdiği kabiliyet ile kendisine büyük bir şöret temin etmiştir ki yazı ve şi'rde Gubârî⁴ mahlasını kullanması bundan ileri gelmiştir.

¹ Müracaat ettiğimiz eserler, Gubârî'nin doğum yerini muhtelif yerlerde göstermektedir. Meselâ, Âşık Çelebi, (*Tezkire*, Veliyüddin Ktb. No. 2658) onun Hamideli'i, Lâtifi, (*Tezkire*, Veliyüddin ktb. No. 2660) Karaman'a mülhak Larende'li, Şemseddin Sami ise (*Kamus ül-Âlâm* İsttanbul 1896) Karaman eyâletine bağlı Aksaray'lı olduğunu kayd ederler.⁵ Fakat, Gubârî, kendi eserlerinden biri olan *Kâ'benâme*'de (Manisa genel ktb. No. 4952, v. 10/b)

Mekke şehrin dilde çün berk eyledim
Akşehri ol zaman terk eyledim
Mevliditmdir gerçi ol şehri-şerif
Lâkin olmaz Mekke şehrine harif

demekle doğum yerinin Akşehir olduğunu bildirmektedir.

² Âşık Çelebi, *Ayn. esr.*, göst. yer.

³ Süleyman Sadüddin, Müstakim zade; *Tuhfe-i hattâtın*, İst. 1928, 246.

⁴ Türk ve İran şairleri arasında Gubârî mahlasını kullanan pek çok şâir ve edip vardır Şemseddin Sami Bey'in *Kamus ül-Âlâm*'da XVI. asırda yaşadığını bildirdiği hattat ve şair olarak ayrı-ayrı zikrettiği her iki Gubârî de aynı şahıs olup yukarıda hayatını anlattığımız Abdurrahman Gubârî'dir. Bir diğer Gubârî, Rumeli Yenice'sinden neş'et etmiş ve Abdurrahman Gubârî'den daha önce yaşamıştır. Murad III. zamanında yaşayan Gubârî Mahmûd ile Sultan Ahmed Cami'inin celi yazılarını yazan Kazasker Gubârî Ahmed Efendilerse daha sonraki devre aittirler.

Hayatının ilk devirleri hakkında kat'i bir bilgiye sahip olmakla beraber onun bâzı medreselerde müderrislik ettiği ma'lûmu-muzdur. Kanûnî'nin Irakeyn seferine ordu kâtibi sıfatıyla iştirâk⁵ eden Gubârî bir müddet sonra tasavvufa olan meyli dolayısıyla resmî hayattan çekilerek, Emir Buhârî zaviyesi Postnişini nakşibendiye şeyhlerinden Şeyh Abdüllatif Efendi'ye intisâb ile ondan inâbet almıştır⁶

Gubârî, İstanbul'da Şeyh Vefa zaviyesinde tarikatın erkânını ikmâl ettikten sonra bir müddet de Akşehir'deki Sultan Abdullah zaviyesinde nakşibendiye tarikatının mümessili olarak bulunmuş bilâhîre şeyhi Abdüllatif Efendi'nin tavsiyesi ile ve hac farızasını yerine getirmek üzere 944 (1537) de Kara yolu ile yayan olarak Mekke'ye gitmiş ve bir müddet haremeynde mücâvir olarak kalmıştır. Gubârî ilk eserlerinden biri olan *Kâ'benâme*'yi bu sırada yazmaya başlamıştır⁷ onun, Mekke'de bulunduğu sırada nişancılıktan mütekâit Ramazan Çelebi zâde Mehmed Çelebi'nin⁸ delâleti ile Surre eminliğine getirildiğini de biliyoruz. Gubârî'nin Akşehir'i terk edişinden itibaren Mekke'ye gelişi ve buradaki mücâvereti, tamamiyle dervişâne bir hareket tarzı ihtiyar ettiğini gösterdiği gibi dostlarına yazdığı şi'irlerde de onlara her türlü âlâyışten sakınmaları tavsiyesinde bulunmuş ve bilhassa tarikat yoldaşı Sürurî Efendi¹⁰ 1543 te Şehzâde Mustafa Çelebi'nin muallimliğini kabûl

⁵ Bursalı M. Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, Ist. 1342, III, 112

⁶ Âşık Çelebi, *Ayn. esr.*, Nev'î zade Ataullah, *Zeyl-i Şakayık*, İstanbul, s. 192; Bursalı M. Tahir, *Ayn. esr.*,

⁷ Gubârî, *Kâ'benâme*, vr. 5/a vd. Gubârî Mekke'ye gidış sebeplerini, Akşehir'den ayrılışını ve Akşehirde zaviyedar oluşunu ve Şeyh Abdüllatif Efendi'nin Nakşibendiye tar'katın'de mümessili olarak bulunduğu Sultan Abdullah tekkesini terk edişini tasvir ettikten sonra:

Hem dahi Sultan Süleymân-i zemân
Âşır-i ser halka-i Osmaniyân
Hem anun nâmına yaz bu nâmeni
Kâ'be Küyunden . . nâmeni

beytleri ile Kanûnî'ye ithâf etmektedir.

⁸ Hayatı ve eserleri hakkında Peçevî, (*Tarih*, İstanbul 1283, I, 44) de kısa ma'lûmat vardır.

⁹ Âşık Çelebi, *Ayn. esr.*,

¹⁰ Mustafa b. Şa'ban, Sürurî Çelebi nâmıyla ma'rûftur; Gelibolu'ludur, XVI. asır nakşibendiye tarikatının büyüklerindendi. Edebî sahada olduğu

etmesini tarikat âdâbına mugayir gördüğünden şiddetli bir lisanla tenkiyd etmiştir¹¹.

Gubârî 1946 yılına kadar Mekke'de kalmış bu sene içinde deniz yolu ile geri dönerek bu esnâda Kütahya'da Sancak Beyi olarak bulunan Kanûnî'nin Küçük oğlu Şehzâde Bayezid Çelebi'nin hizmetine girmiştir. Şehzâde tarafından, evvelâ kapu kullarına muallim ta'yin olunan Gubârî kısa bir zamanda liyâkat ve kabiliyeti ile kendisini sevdirek Şehzâdenin büyük oğlu Orhan Çelebi'nin muallimliğine getirilmişti¹². Gubârî bu hareketiyle Hicazda iken göstermiş olduğu fikrî tecellüdünü bizzat tekzip ettiğinden haklı olarak zamanın fikir adamlarının istihzâsına marûz kaldı. Fakat diğer taraftan Gubârî bu vazifesi dolayısıyla Pâdişâha da kendini sevdirmek imkânını bulmuş ve Kanûnî'nin emriyle 959 (1551) da eserlerinden en mühimi olan *Şehnâme*'yi yazmaya başlamıştı¹³ fakat az sonra sancaklarının tebeddülâtı sebebiyle başlayan ve gittikçe şiddetlenerek nihâyet Konya ovasında askerî bir mücâdeleye inkılâp eden Şehzâde Bayezid ve Şehzâde Selim arasındaki münâferet hâdisesinde Şehzâde Bayezid'in mağlûp olarak İrana kaçması üzerine Şehzâde Bayezid'in adamlarına karşı yapılan takibatta Gubârî'nin de tevkif olunarak Yeni Hisar'a hapsedildiğini görüyoruz¹⁴. Maamafih bir müddet sonra Ferhad

kadar, Tefsir, Hadis, Fıkıh üzerindeki bilgisi ile de tanınmıştı. Hayatı hakkında bk. (M. Süreyyâ, *Sicill-i Osmânî*, İstanbul 1311, III, 12).

¹¹ Bu hususta *Mecmu'a-i Sürurî*'de, Âşık ve Hasan Çelebi *tezkiye*'lerinde; *Şakayık Zeyli*'nde epeyce malûmat verilmektedir.

¹² Âşık Çelebi, *Ayn. esr.*,

¹³ Gubârî, *Şehnâme* Manisa genel ktb. No. 1340, vr. 45/b

بامرہایون شاه سید
پنجاہ نہ ونہصد از ہجرتست
تاریخ فرخندہ نزدیک عید
بہنامہ کویں در خدمتست

¹⁴ Gubârî *Şebistan-ı Hayâl*, Manisa genel ktb. No. 2715, vr. 32/a

بود ہراسان زشمشیر شاه
نیز بزندانکمی محبوس بود
آہ درونش شدہ دود سیاہ
ازخود واژ زندگی مأوس بود
باعث حبسش کہ بزندان بدی
خواجه شہزادہ شہ اورخان بدی
یعنی بسر قہ بیگی حصار
بود بزدش زغلامان شاہ
چند عناریب زہر نکاہ
سنک دل وزہر زہان روسیاہ
خاصہ کہ دزدارچہ دزدارآہ
نامش اگرچہ بی احمد بدی
ایک بی احمد و امجد بدی

Paşa¹⁵ ve Abdurrahman Çelebi¹⁶ gibi dostlarının yardımıyla serbest bırakıldı. Yeni Hisar'daki mevkûfiyeti esnâsında İran şâirlerinden Fettahî'nin *Şebistân-ı Hayal* isimli eserine Farsça bir nâzire yazmaya başladı. O, Yeni Hisar'dan tahliye olunduktan sonra bir müddet açıkta kaldı ve nihayet bâzı dostlarının tavsiyesi üzerine Kanûnî tarafından kırk para yevmiye tayinât ile Mahmil (Mahfil) kazâsına getirilerek tekrar Mekke'ye gönderildi¹⁷.

Gubârî hayatının son senelerini Mekke'de geçirdi. Burada bir taraftan resmî vazifesi olan Kazâ işlerini görüyor diğer taraftan Kanûnî'nin haremeyni ta'mir ettirirken onun nâmına yaptırdığı nakşibendiye zâviyesinde halkı irşâd ediyor ve aynı zamanda yarım kalan eserlerini tamamlıyordu. Gubârî'nin hayatının son senelerini teşkil eden Mahmil kadılığında maddî sıkıntı içinde olduğunu ve aile itibarıyla kalabalık bulunduğunu *Kâbenâme*'deki şikâyetlerinden anlamaktayız¹⁸; nihayet o, 974 (1566) te ölecek¹⁹ Mekke'nin meşhur mezarlıklarından biri olan Muallâ mezarlığının Ebtah mevki'ine gömüldü²⁰. Öldüğü zaman dördü kız ikisi erkek olmak üzere altı çocuk bırakmıştır. Ölümüne (اول الله حماره) 974 terkibi söylenmiştir. Gubârî Mekke'de temiz bir şöhret yapmıştı hattâ bu şöhret gittikçe büyüyen kudsî bir mâhiyet almış ve aradan bir asır kadar bir zaman geçtikten sonra Mekke'yi ziyâret eden Evliya

çiyerek Yeni Hisar'daki mahpûsluğunu ve haklı olarak yeni Hisarın dizdârı olan Ahmed Bey ile Hisar muhafızlarından şikâyet etmektedir.

¹⁵ Kastamonu sancak beği iken Şehzâde Mehmed Çelebi'ye damad olarak İstanbul'a gelmiş ve az sonra kubbe vezirleri arasında yer almıştır. Hüsn-i hatta olan meyli ve kendisinin bir hattat olması hasebiyle Gubârî'ye karşı yakınlık göstermiş olması muhtemeldir.

¹⁶ Tosyalıdır, tarik-i kalemden neş'et etmiştir, Arabistan defterdârılığında bulunmuş ve Bağdad valiliğine kadar yükselmiştir.

¹⁷ Gubârî'nin vazife istid'asına Kanûnî,

Bildim anı kim imiş Mahmil'e kadî olsun

mucibini vermişti. Gubârî'de cevaben ve bilbedaha

Şöyle hizmet edeyim kafile razi olsun

diyerek arz-ı teşekkürde bulunmuştu.

¹⁸ Gubârî, *Kâbenâme*, vr. 25/b.

¹⁹ Kaynaklar, umûmiyetle Gubârî'nin öldüğü esnada mahmil kadısı olduğunu kaydederlerse de Evliyâ Çelebi, (*Seyahatnâme*, İstanbul 1935, IX. 791) onun son vazifesinin Mekke mollalığı olduğunu söyler. Ölüm tarihinin 974 senesinin ramazanını takip eden aylarda olduğu Yusuf ve Zuleyha manzûmesinin hatimesinden anlaşılmaktadır.

²⁰ — Evliyâ Çelebi, *Ayn. esr.*, göst. yer.

Çelebi, onun mezarını bir ziyâret mahalli olarak tavsif etmiştir²¹.

Eserleri. Gubârî'nin şimdiye kadar gördüğümüz dört eseri²² olup, bunlardan bir kısmı farsça ve bir kısmı da türkçedir. Farsçada daha fazla muvaffak olduğu bu dildeki eserlerinden anlaşılacaktır. Şi'ir ve hüsn-i hatta zamanında mühim bir mevki vaptığı eserlerindeki ifâdeden ve yazdığı fahriyelerden öğrenilmektedir.

1 — *Şebistân-ı Hayâl Naziresi*. Tasavvufî mâhiyette bir mesnevidir. İran şâirlerinden Fettahî-i Nisâbü'rî'nin aynı isimdeki mesnevîsine nazire olarak 969 (1561) da Şehzâde Bayezid vak'asından dolayı Yeni Hisar'da mahpûs bulunduğu esnâda yazılmaya başlanmış ve Mekke'de 970 (1562) de tamamlanmıştır²³ gördüğümüz Manisa nüshası munaca'at, na't ve bunu müteakip Kanûnî'ye ithâf olunan bir kaside ile başlıyor, bundan sonra aşk, Süleyman, hamd, a'yn-i mâ', umman, Çeşme vs. gibi kelimelerin tasavvufî izâhı ve terkibi yapılmaktadır, eser bundan sonra hece sırasıyla devâm eden şi'ir parçalarından mürekkeptir, tamamıyla ilâhî aşkı terennüm eden bir mesnevidir.

²¹ Evliyâ Çelebi, *Ayn. esr.*, göst. yer.

²² Biz, Gubârî'nin ancak dört eserini tespit edebildiğimiz halde Bursalı M. Tahir Bey (*Ayn. esr.*, göst. yer.) altı eseri olduğunu kaydetmektedir, göremediğimiz eserlerinden *Mesahatnâme*'nin Ayasofya ktb. nesinde bulunduğu zikredilmekteyse de bu kütüphanede mezkûr kütüphâne müdürü Haydar Durusoy ile birlikte yaptığımız araştırmalar ma'alesef müspet bir netice vermemiştir. Diğer taraftan *Cennâbî tarihi tercümesi*'nin de Gubârî tarafından meydana getirilmesine imkân yoktur. Zira bildiğimize göre Cennâbî, tarihini 996 (1558) da tamamlayarak Murad III.a ithâf etmiştir, bu sûretle Gubârî'nin ölümden 22 sene sonra tamamlanan bu eserin Abdurrahman Gubârî tarafından tercümesine imkân yoktur. Her halde *Cennâbî tarihi*'ni tercüme eden Gubârî daha muahhar devirlerde yaşayan Gubârî'lerden birisi olsa gerektir. Râgib Paşa ktb. No. 985 da kayıtlı *Cennâbî tarihi* metninde

.... وهو السلطان بن السلطان والحاظ بن الحاذق شمس المالی منبع فضل والوالی
 ذهر الملوك قهرمان القروم سلطان الرب والعجم والروم المتعمم بالله مؤيد الدين العالم عادل المنصور
 السلطان مراد خان بن السلطان ..... سليم شاه بن المجاهد ..... سليمان خان.....
 ve itmam tarihine terki olarak

تاریخ نسخی له قد جاء منحصراً

له درك ای یا علی الهم سنه ۹۹۶

görülen kayıtlardan Cennâbî'nin eserini, Gubârî'nin tercüme etmesine imkân olmadığı aşikârdır.

²³ *Yusuf ve Zuleyha*'nın yegâne nüshası Manisa Genel Kütüphanesi Muradiye kitabları No. 1215/5 da kayıtlıdır.

Manisa Genel Kütüphânesi, Muradiye kitapları No. 2715
Başlangıç.

شېستان خیال عبدالرحمن غباری آقشهری

حمد خدا یرا که غنچهٔ خاه حمدش در چشمهٔ مد مدد بخش نهاده است تا بزمرد نه شود
و چشمهٔ میش در حدیستکه عین ماء عمان ازو مدد هواهد تا توش از تشگی مرده ذکر د...

Son olarak.

خواستیم از ناطقه تاریخ تام گفت شېستان معما ادا ۹۷۰

$\frac{220 \times 147}{172 \times 90}$ eb'adında 34 varakdan mürekkep olup yazısı sülüstür cild itibâriyle ebru kâğıt kaplıdır. Kenarları meşin zırlı ve mikleplidir. Müellifin rivâyetine göre 800 beyitten müteşekkildir.

شد چو شېستان خیالم تمام در شب فرخنده باطلف خدا
هشتاد²⁴ صد آید همه ایات او کر بشمارند ز نثرش جدا

Şi'irler arasında bâzı tasavvufî remizleri izâh eden nesir parçaları bulunmaktadır.

Kitabın sonundaki beyitte gördüğümüz da Şebistan terkibi, eserin te'lif tarihi olan 970 senesini göstermektedir.

2 — *Ka'benâme*. Gubârî'nin Mekke'de ilk ikameti esnâsında yazılmıya başlanan bu eser 963 (1556) de tamamlanmıştır. Kanûnî'nin Haremeyn ta'mirini mevzû' ittihaz ederek yazılmış olup Harem-i Şerif tarihini ve Osmanlılar tarafından Harem-i Şerife yapılmakta olan vakıf ve hayrattan ve bilhassa Kanûnî'nin yaptırdığı ta'mir ve te'sislerden bahseder. Bundan başka hac farızası ve Harem'in kudsiyetini tafsil eden bir eserdir. Kanûnî'ye ithâf olunmuştur. Gubârî'nin şahsiyeti ve hayatı hakkında oldukça mühim malûmatı hâvidir.

Şimdiye kadar iki nüshasını görebildiğimiz bu eserin tam nüshası Üsküdar-Selim Ağa kütüphânesinde Kemankeş Emîr Hoca kitapları No. 223 de kayıtlıdır. Manisa Genel Kütüphânesi Çeşnigir kitapları arasında No. 4952 de mukayyet olan diğeri bir nüshası ise eksiktir. Eserin ismini gösteren beyit şöyledir.²⁵

Hem dahi di Ka'bename nam ana
Ta ki ikbâl ide hâs-ü âm ana

²⁴ Metinde هشت şeklinde kaydedilen bu kelimenin doğrusu هشت olacaktır.

²⁵ *Ka'bename*, (Vr, 5/a) de eserin Kanûnî Sultan Süleyman'a ithâf edilmişliğini ifâde eden beyitleri için s. 348 not 7 ye bakınız.

Mesnevî tarzında yazılan bu eserinde Gubârî muhtelif parçalar hâlinde hayatından, zamanın fikir adamlarından siyâsi ve fikrî temevvüçlerden bahsetmektedir.

3 — *Yusuf ve Zuleyha*. Selim II'e ithâf olunan Yusuf ve Zuleyha²⁴ Gubârî'nin son eseridir. Abdurrahman Câmî ve Hamdî'nin Kısâ-i Yusuf ve Zuleyhalarına nazire olarak hazırlanmıştır. Manisa Genel kütüphânesi 1215/5 numarada kayıtlı bir mecmu'a içinde beşinci risâle olarak bulunmaktadır. Eserin yazılmasına sebep olarak Gubârî

بلوکنز که بو دفترک سای دفتر امینی مصطفی چلی

demekle beraber gerek Câmî ve gerek Hamdî'nin bu vâdide yazmış oldukları Kısâ-i Yusuf'un pek geniş ve hakiki mâhiyet ve mevzû'larından çok uzaklaşmış bulunduğunu ve bu sebeple kimse tarafından okunmadığını fakat Kuran'daki Sure-i Yusuf'dan faydalanarak meydana getirilecek olan Yusuf ve Zuleyha hikâyesinin kısa ve veciz olması hasebiyle herkes tarafından sevilerek okunacağını anlatmakla eserinin şekil ve mâhiyeti hakkında epeyce ma'lûmat vermektedir.

Yukarıda Manisa Genel kütüphânesi Muradiye Kitapları arasında bulunduğunu söylediğimiz bu eser 203 × 140 eb'adında 74 yapraklıdır. her sahifede 15 satır vardır, cild itibariyle kenarları zırlı meşin, mukavva adi cild ve mikleplidir. Eser 2044 beyitten müteşekkildir.

Başlangıç :

سای بو ایکی بیك ایباتک باعث نظمی بو عباراتک

Son olarak :

نامی محمود خامس و عام اولدی صد شکر حمدله تمام اولدی

Kitaba isim olarak

- Divan-ı Gubârî (yanlış olarak)
- Kısâ-i Yusuf
- Yusuf ve Zuleyha, kayıtları düşürülmüştür.

²⁶ Gubârî, yazdığı Yusuf ve Zuleyha ile Câmî ve Hamdî'den sonra üçüncü eser olarak kendi eserini göstermekte ise de 940 (1533) da ölen Kemal Paşa zâde'nin Yusuf ve Zuleyha'sı Gubârî'nin eserine takaddüm etmekle Gubârî'nin Yusuf ve Zuleyhâsını hiç olmazsa bu vâdide yazılan dördüncü eser olarak kabûl etmemizi icâp ettirmektedir.

İthaf beyti :

نظام کوھر نظامی فائق اولور   دری جان رشتہ سنہ لایق اولور
تخنہ اولور سلیم شہ خانہ   زیب اولور نظمی کوش دورانہ

Tarih beyti :

مکادہ واقع اولدی بولدی نظام   ای غباری بو قصہ یوسف
رمضان آخرنده بولدی ختام   زجب آئنده ابتداء ایتدوم
قصہ سوم یوسف اولدی تمام ۹۷۴   کر صورده سک بو قصہ تاریخ

4 — Şehnâme. H. 959 (1551) yılında Kanûnî'nin emri üzerine yazılmaya başlanan Şehnâme farsçadır.

بنام شہنشاہ کیتی حرام   بفرمائش کن شاہنامہ تمام

mısra'larından anlaşılacağı vechile eserine Gubârî Şehnâme ismini vermiştir. Esâsen kitabın 5/a yaprağındaki (dibace-i nesr-i Firdevsi) kaydı da kitabın Firdevsi-i Tusînin şehnâmesine nazire olarak pâdişâhın arzusu üzerine Kanûnî Süleyman'a ithâfen yazıldığını göstermektedir.

Eser, esas itibariyle bir medhiye mâhiyetini taşımakta ve Gubârî'nin bizzat şâhid olduğu Kanûnî Süleyman devri tarihini şehnâme çerçevesi içinde anlatmaktadır. Bu sebeble şimdiye kadar bilinen yegâne nüsha olan Manisa nüshasının eksik olmasına rağmen kısa tir muhtevâsını vermeyi faideli gördük. Eser, Yavuz Selim'in İran ve Mısır seferlerini ve Kanûnî'nin ilk saltanat yıllarını ihtivâ etmekte ve Suriye isyanı vekayi'ine kadar gelmektedir.

Manisa Genel kütüphânesi Muradiye kitapları No. 1346 254x168 eb'adında 150 yapraklı ve her sahife de 15 beyt vardır, 172x102 yazı nev'i nesihdir, kağıt itibâriyle aharlı adi kağıt ve cildi kenarları zırlı meşin ve ebru kâğıt kaplı mikleplidir. Yazı yeni olup başlıklar kırmızı mürekkeple yazılmıştır son sahifesi yarısından itibâren yırtıktır. Bununla beraber eserin müstensih tarafından yarım bırakıldığı anlaşılmaktadır.

Başlangıç :

بنام خداوند عرش عظیم   صفا بخش گلزار باغ نیم
از آن می که نبود بذهب حرام   بفردوس دوس نوشتند هر صبح وشام

Vakıf kaydı olarak :

مرادیه کتبخانہ سنک وقیدر ، هذا وقف صحیح لایباع ولا یتشری ، وقف مرحوم
منق محمود اقدی

ESERİN İHTİVÂ ETTİĞİ KISIMLAR

- 1/b — Tevhid
- 5/a — Dibâce-i nesr-i Firdevsi
- 7/a — İkinci tevhid
- 9/b — Kaside-i Tâzî
- 9/a — Na't
- 12/a — İlahî
- 12/b — Üçüncü tevhid
- 16/a — Münâca't
- 21/b — İkinci na't
- 24/b — Mi'râcın tavsifi ve ta'rifî hakkında
- 27/a — Müellifin kendisi hakkında ve Resulullahın doğumunun tasviri
- 27/b — Terci'bend
- 31/b — Üçüncü na't
- 36/a — Yavuz Selim tarafından Kanûnî Süleyman'a verilen nasihat ve eserin te'lifi hakkında izâhât
- 44/a — Eserin te'lifine sebebin ne olduğu
- 45/b — Eserin te'lif tarihi
- 47/b — Medhiye (Kanûnî Süleyman hakkında)
- 52/a — Kaside-i Bahariye
- 55/a — Kanûnî Süleyman'a medhiye ve onun ta'rif ve tavsifi
- 57/b — Kaside-i nûniye
- 61/a — İkinci kaside-i nûniye
- 65/a — Bi-çend ebyat-ı mesnevî bi-zaban-ı düri ve pehlevî
- 67/b — Kanûnî Süleyman'a medhiye
- 71/b — Tevhid, na't, medhiye
- 76/b — Müellifin kendisi hakkında
- 79/b — Terci'bend, Kanûnî hakkında
- 83/a — Terci'bend, Kanûnî hakkında
- 89/a — Matla'-ı dâsitân-ı Sultan Selim (Yavuz Selim'in fütûhâtı üzerine)
- 93/b — Yavuz Selim'in ölümü hakkında

- 97/b — Kanûnî Süleyman hakkında
 102/a — Kanûnî Süleyman'ın sıfat, haslet ve karakteri hakkında
 104/b — Kanûnî Süleyman'ın tahta cülûsu üzerine
 116/b — Kanûnî Süleyman'ın tabi'at ve karakteri hakkında
 121/b — Medh-i Pâdişâh
 122/b — Tavsif-i Ferhad Paşa
 125/a — Sıfat-ı rezm
 127/a — Sıfat-ı bezm
 129/a — Sıfat-ı rezm
 133/a — Pâdişâh hakkında birinci medhiye
 134/b — Tarih-i cülûs-ı şehriyâr-ı tac-dâr
 137/a — İkinci medhiye, pâdişah, şehzâdeler, vüzerâ ve ricâli-devlet hakkında
 140/a — Üçüncü medhiye pâdişâh hakkında
 141/a — Pâdişâh'a dördüncü medhiye
 142/a — Suriye isyanının baş göstermesi ve buna karşı alınan tedbirler
 144/a — Asilere gönderilen nâmeler